

In 'Die ene melding' interviewt **Wil Thijssen** politiemensen over de gebeurtenissen na een specifieke melding die hun kijk op het vak ingrijpend hebben veranderd.

Die ene melding

ARINE VISSER TACTISCH RECHERCHEUR

'Zij had zelf een dekentje over hem heen willen leggen'

Politiemensen over die ene melding, wat er daarna gebeurde en hoe dat hun kijk op het vak ingrijpend heeft veranderd. Tactisch rechercheur Arine Visser (58) leerde dat nabestaanden afscheid van een lichaam moeten kunnen nemen, hoe beschadigd het ook is.

Door **Wil Thijssen** Illustratie **Anne Stoker**

‘Opeen gure ochtend belde mijn chef: ‘Kun jij met Erik naar een bouwplaats? Daar ligt een dode man onder een bouwkraan, het lijkt erop dat hij ervan af is gesprongen.’ Wij moesten onderzoeken wat er was gebeurd.

‘Op de bouwplaats hadden collega’s de man al afgedekt met een oranje bouwzeil. Hij droeg mooie kleren, dit was duidelijk geen bouwvakker. De man lag er al een poos, hij was niet meer warm. Het leek geen ongeluk. Later bleek dat hij in een psychose in die kraan was geklommen.

‘Erik en ik vonden identiteitspapieren en gingen zijn vrouw inlichten. Een slechtnieuwsgesprek is niet je favoriete taak, van niemand van ons. Toen we aanbelden deed een heel klein meisje open, van een jaar of 2, met engelachtig krullend wit haar. ‘Hallo’, zei ze lachend. Daarachter zagen we een jonge vrouw bij een kinderwagen met een baby’tje erin.

‘Dag mevrouw’, zei ik, ‘wij zijn van de recherche en we willen u graag spreken.’ ‘Duurt het lang?’, vroeg ze, ‘want ik probeer al een uur met deze twee de deur uit te komen.’ Ach lieverd, dacht ik, dit duurt de rest van je leven.

‘**We liepen langs** het meisje naar binnen. In de keuken hingen vrolijke foto’s op een prikbord. Haar man stond er ook op, we herkennen hem meteen. ‘We hebben slecht nieuws’, zei ik, ‘uw man is vanochtend gevonden onder een bouwkraan. Wij nemen aan dat hij daarvan af is gesprongen. Hij is dood.’ Ik maak het nooit mooier dan het is.

‘Hij zit in het buitenland in een hotel’, antwoordde ze en probeer-

de hem te bellen. De schrik sloeg haar om het hart toen niemand opnam. We hadden zijn schoenen meegenomen in een papieren zak. Mooie, bruinleren veterschoenen. ‘Ja, die zijn van hem’, zei ze, en ze schoot vol. Ik kan me nog scherp herinneren hoe ze op een gegeven moment haar kindje huilend de borst gaf.

‘Kan ik hem zien?’, vroeg ze. ‘Mag ik naar hem toe?’ Ik zei: ‘Dat adviseer ik je niet. Herinner je hem alsjeblieft zoals hij hier op je prikbord hangt, want hij is behoorlijk beschadigd door de val.’ Daar liet ze het bij.

‘Vier jaar later kreeg ik een mail van onze privacyfunctionaris: ‘Deze mevrouw wil foto’s zien van haar overleden man, kunnen jullie dat afhandelen?’ Ik wist meteen dat zij het was. Ik belde haar: ‘Ik ben Arine, de rechercheur die bij jou kwam toen je man was overleden.’ Ze zei dat het zien van de foto’s nodig was voor haar verwerking.

‘Samen met Erik ontving ik haar in een familiekamer op het bureau. Eerst praatten we wat. Daarna zei ze: ‘Ik heb mijn man nooit meer gezien. Op de crematie lag hij in een gesloten kist. Ik weet niet hoe hij daarin lag, hadden ze hem netjes aangekleed? Wat hebben ze hem dan aangetrokken? Of lag hij in een lijkenzak?’ Ze klonk soms geëmotioneerd, maar kwam vooral rustig, intelligent en heel vriendelijk over.

‘Zullen we de foto’s gaan bekijken?’, vroeg ik. ‘We beginnen bij een foto van veraf, waarop je eigenlijk weinig ziet. En dan steeds een beetje dichterbij.’ Ze vertelde dat haar psycholoog had gewaarschuwd dat ze misschien moest spugen van de aanblik. Erik zat

naast haar met een prullenbak, voor het geval dat.

‘Op een computer toonde ik de eerste foto. Je zag de bouwplaats met in de verte alleen nog wat bloed. Op de tweede foto zag je, ook van veraf, zijn lichaam. ‘Ja, dat is mijn man’, zei ze. ‘Meer hoef ik niet te zien. Ik zie dat hij dood is. En ik leef. En ik ga verder.’ In de regen ging ze weer weg.

‘**Ik heb hiervan geleerd** dat je nabestaanden niet moet weghouden bij het lichaam van een geliefde. Zij had zelf een dekentje over hem heen willen leggen, bij hem willen zitten, hem aanraken, zei ze, ook al had hij in een lijkenzak gelegen – dat had haar niet uitmaakt. Nabestaanden kijken daar anders naar dan rechercheurs.

‘Voor zoiets zijn geen regels, dat moet je als rechercheur op je gevoel doen, in samenspraak met degene die in het mortuarium aan het werk is. Sindsdien heb ik wel eens een hand getoond van een meisje dat voor de trein was gesprongen. Die hand werd aan de arm vastgehouden door een verpleegkundige van het mortuarium. Je waarschuwt van tevoren: niet alles is toonbaar, maar dat wel. Haar ouders vonden het afschuwelijk dat die hand het enige was wat ze konden zien, maar ze zeiden ook: dit hebben we tenminste. Het is haar hand. Ze legden hun handen erop, en ik zag dat het goed was, iets om vast te houden, om afscheid van te nemen. Hartverscheurend, maar vooral goed.’

Praten over gedachten aan zelfdoding kan bij 113 Zelfmoordpreventie. Bel 0800-0113 voor een gesprek. U kunt ook chatten op 113.nl

VERVOLG VAN PAG **V5**

buiten heeft gehouden. En als het klopt dat hij in die oorlog was, dan is het natuurlijk voor hem heel triest dat dat zo is gegaan. Maar hij houdt zich altijd erg op de achtergrond.’

Jarra was 11 en Zenebe 15 toen jullie voor het eerst samen teruggingen naar Ethiopië. Waarom wilden jullie dat toen?

Jarra: ‘Ik was er destijds nog wat minder bewust mee bezig. Ik wilde gewoon graag die kant op, om hem te ontmoeten en om de familie te ontmoeten, maar ik had er niet een speciale achterliggende gedachte bij.’

Rob: ‘Zenebe wilde eigenlijk niet mee. Hij was in de puberteit steeds slechter in zijn vel komen te zitten, ging meer eten, werd dik. Wij dachten toen: misschien is het goed als hij ziet dat er een Afrikaanse familie is die ook van hem houdt. We namen daarmee een risico. Het kon twee kanten op vallen. En helaas viel het de verkeerde kant op, want vanaf dat moment werd alles voor hem moeilijker. Dat hij dacht: o jee, die Afrikaanse familie, wat moet ik daar nou weer mee?’

Zenebe: ‘Ik was niet echt op mijn gemak tijdens die reis, dat zie je wel op de foto’s. Wat lastig is: jullie liefde kan ik moeilijk binnenlaten, maar dat heb ik ook met mijn familie daar. Ik zag hun niet echt meer als familie, ik had er geen gevoel bij. Andersom hadden zij dat wel, ik was de verloren zoon die terugkwam. Dus voelde ik een soort verantwoordelijkheid dat ik dat terug moest geven. Terwijl ik dat helemaal niet kon of wilde.’

In *Vaderland* beschrijft Rob Marree hoe het na die tijd misgaat. De ru-zies, waarbij de oudste zoon zijn vader letterlijk naar de keel vliegt en de jongste een duit in het zakje doet: ‘Je bent zijn echte vader niet!’ Het spijbelen, het blowen. Het is rond zijn 18de dat Zenebe voor het eerst hardop zegt dat het misschien beter was geweest als hij niet was geadopteerd.

Zenebe: ‘Dan leefde ik misschien in armoede, maar wel bij mijn familie en zonder de hele tijd dit gedoe in mijn hoofd.’

Rob: ‘De scheur die je maakt door iemand uit zijn cultuur te halen, is zo definitief. En die maakt dat de ziel dwaalt. Onze jongens kunnen niet aarden. En dat hoor ik van veel geadopteerden. Aan de buitenkant lijkt het allemaal goed te gaan, maar ze voelen toch altijd een leegte.’

Zenebe: ‘De grote schok toen ik het boek las, was dat Rob zich daar schuldig over voelde en dat hij ons zelfs misschien niet had geadopteerd als hij dit allemaal had geweten. Dat vond ik niet leuk om te lezen, nee. Dat is alles wat je je ouders niet wilt geven. Maar ja, ik wil me ook vrijuit kunnen uitspreken.’

Geldt dat ook voor jou Jarra, dat je soms denkt dat het beter was geweest als je niet was geadopteerd?

Jarra: ‘Nee, eigenlijk niet. Doordat

Zenebe dat zei, ben ik wel aan het denken gezet, over hoe dat zou zijn. Maar ik ben sowieso minder bezig met de adoptie in vergelijking met mijn broer. Ik was veel jonger toen ik naar Nederland kwam, dat maakt ook verschil.’

Zenebe: ‘Jarra snapt altijd wel waar ik het over heb, maar we hebben het idee dat het voor hem minder zwaar weegt. Dat het voor mij meer in mijn lichaam doordringt.’

Jarra: ‘Ik zie dan wel wat hij bedoelt, maar mij doet het minder. Ik wil de laatste tijd wel wat minder Nederlands zijn, wat meer mijn roots opzoeken. Ik heb veel Nederlandse vrienden en dat is niet erg, maar soms denk ik dat het leuk zou zijn meer andere culturen om me heen te hebben.’

Zenebe: ‘Ik merkte het weer op een feestje laatst. Dan komt er Afrikaanse dansmuziek voorbij en haken mijn Nederlandse vrienden af. Dat is oké, maar dat is voor ons wel weer zo’n...’

Jarra: ‘...bevestiging.’
Zenebe: ‘Dan moet je zo’n keuze maken: ga ik nu lekker hard op deze muziek of ga ik met mijn vrienden mee naar een andere *stage*? Dat is altijd een tweestrijd. Het zou fijn zijn als je niet altijd een bijzonderheid bent.’

Er is nu discussie over buitenlandse adoptie helemaal moet worden verboden. Dat leek even te gaan gebeuren, maar nu wil de nieuwe minister de mogelijkheid toch openhouden. Hoe denken jullie daarover?

Rob: ‘Laat ik het zo zeggen: het was nu wel erg makkelijk om voor adoptie te gaan. Daar voel ik me soms schuldig over, dat ik in het rijke Westen ben geboren waar dingen worden gefixt en geregeld. Je had ook kunnen denken: dit is ons lot, wij krijgen samen geen kinderen. In Ethiopië was het ook te eenvoudig om kinderen naar een tehuis te brengen. Terwijl als ik nu naar die familie kijk: ze zijn lief en er is best goed contact. Het is misschien wat armer, maar zo slecht hadden ze het nou ook weer niet. Met wat ondersteuning hadden onze jongens best bij hun eigen familie kunnen opgroeien. Het is jammer dat ze die kans niet hebben gekregen.’

Jarra: ‘Ja, met wat meer begeleiding had het inderdaad net zo goed daar gekund, dat denk ik ook.’

Zenebe: ‘Ik wil daar liever niet te veel over nadenken. Dat scenario heb ik wel een beetje afgesloten nu. Ik zou niet per se zeggen: adoptie mag helemaal niet. Want kinderen die opgroeien in buitenlandse tehuizen worden daar meestal ook niet beter van. En als ik kijk naar mijn eigen situatie, dan ben ik nu alweer iets verder in het ermee leren omgaan en voel ik me er al wat beter bij. Ik geloof dat ik uiteindelijk ook hier gelukkig kan worden.’

Rob Marree, *Vaderland*. Eigen beheer; € 25; verschijnt op 16/6. De theatervoorstelling speelt op 19, 20 en 23/6 in Nijmegen.

